

פרק 6

פעילויות והקצבות לנושאים שונים

6.1 סיוע לסטודנטים

6.1.1 בדיקת הטיפול בסטודנטים עם ליקויי למידה במוסדות להשכלה גבוהה

בנובמבר 1998 מינתה ות"ת ועדת היגוי ליישום המלצות הוועדה בראשותה של פרופ' צביה ברזניץ, אשר בדקה את נושא הטיפול בסטודנטים עם ליקויי למידה ואשר מצאה כי 1.5%-4% מכלל אוכלוסיית הסטודנטים הינם סטודנטים בעלי ליקויי למידה. חברי ועדת ההיגוי התבקשו:

1. להמליץ בפני ות"ת על הדרכים לפתח וליישם מערכת לאבחון ליקויי למידה אשר תשמש את כלל המוסדות להשכלה גבוהה:
 - לבחור או להקים גוף מקצועי שיפתח את מערכת האבחון האמורה.
 - להמליץ בפני ות"ת על דרכי ההקמה, ההכשרה או ההסמכה של מרכזים אשר יבצעו את האבחון.
2. לבחון הקמת גוף מרכזי אשר ירכז, יבחן ויפיץ ידע על דרכי הטיפול בסטודנטים עם ליקויי למידה ויבחן את יעילותן.
3. להמליץ בפני ות"ת על קריטריונים להיקף ולאיכות הטיפול בסטודנטים עם ליקויי למידה אשר על פיהם יוקצו תקציבים למוסדות להשכלה גבוהה.
4. להצביע בפני ות"ת על התקציבים שיידרשו לקידום הטיפול בסטודנטים עם ליקויי למידה.
 - בפעילות מרכזית (סעיפים א' ו-ב').
 - בפעילות המוסדות להשכלה גבוהה (סעיף ג').

בעקבות המלצת ועדת ההיגוי הקציבה ות"ת לנושא בשנה"ל תש"ס סכום של כ-3 מיליון ש"ח. הסכום חולק בין המוסדות המתוקצבים על-ידי ות"ת בהם לומדים סטודנטים עם ליקויי למידה על-פי קריטריונים שנקבעו. בנוסף, על-פי המלצת ועדת ההיגוי, פועלת ות"ת לפיתוח מערכת אחידה ותקפה לאבחון ליקויי למידה.

בשנה"ל תשס"א הקציבה ות"ת לנושא זה סכום של 3,900,000 ש"ח ובשנה"ל תשס"ב – 3,990,000 ש"ח.

6.1.2 פר"ח

פר"ח (פרוייקט חונכות) הוא מפעל משותף לות"ת, למשרד החינוך והתרבות, האוניברסיטאות והתאחדות הסטודנטים. הוא מבוסס על התנדבות סטודנטים לשמש חונכים לילדים בגילאי בית הספר. על הסטודנט החונך להקדיש 4 שעות בשבוע (בד"כ בשתי פגישות בנות שעותיים כ"א). עד לשנה"ל תשס"א עמדה מלגת פר"ח על כ-43% משכר הלימוד הבסיסי. החל משנה"ל תשס"ב החלה הפחתה הדרגתית בגובה שכר הלימוד, ובכדי לא לפגוע במלגת פר"ח, שהיתה צמודה אחוזית לגובה שכר הלימוד עד כה, החליטה ועדת וינוגרד כי המלגה תהיה בגובה 4,500 ש"ח (במחירי יולי 2000), כסכום קבוע ולא כאחוז משכר הלימוד.

פרוייקט פר"ח מופעל בכל המוסדות להשכלה גבוהה, לרבות האוניברסיטאות, המכללות להכשרת עובדי הוראה והמכללות (המתוקצבות ושאינן נתמכות תקציבית). המינהלה הראשית נמצאת במכון ויצמן למדע. במימון פרוייקט פר"ח משתתפים המועצה להשכלה גבוהה בהיקף של כ-70%, משרד החינוך בהיקף של כ-25% ואחרים ב-5%.

בתשס"א פעלו בפר"ח 27,151 חונכים (כולל חונכים שפעלו רק בחלק מהשנה) שהופעלו על-ידי 664 רכזים. בתשס"ב פעלו בפר"ח 28,298 חונכים (כולל חונכים שפעלו רק בחלק מהשנה) שהופעלו על-ידי 672 רכזים. מספרי החונכים והרכזים בפר"ח מוצגים בלוח 6.1.

לוח 6.1

פר"ח - סיכום נתוני פעילות מייצגים, תשס"א ותשס"ב

יישובים	בתי"ס/פרוייקטים		רכזים		חונכים		מינהלת פר"ח	
	תשס"א	תשס"ב	תשס"א	תשס"ב	תשס"א	תשס"ב		
12	12	106	110	70	68	3,028	2,999	ירושלים
8	10	93	87	64	70	2,667	2,657	דרום
9	9	103	91	75	72	2,935	2,697	תל אביב
32	32	203	182	92	91	3,461	3,268	מרכז
14	14	114	103	55	50	2,411	2,190	השפלה
22	24	113	119	65	70	2,797	2,627	הטכניון
20	18	109	109	59	63	2,812	2,804	חיפה
18	34	132	116	61	60	2,523	2,496	צפון
37	47	160	142	71	66	3,197	3,253	כרמיאל
19	15	167	94	60	54	2,467	2,160	ספיר
191	215	1,300	1,153	672	664	28,298	27,151	סה"כ

התפלגות לפי מוסדות לימודים:

חלקם ב-%	מספר חונכים		סוג המוסד
	תשס"א	תשס"ב	
70%	19,977	19,084	מוסדות אקדמיים (בתקצוב ות"ת)
25%	7,020	6,175	מכללות להכשרת מורים
5%	1,301	1,887	אחרים
100%	28,298	27,146	סה"כ

המקור: הנהלת פר"ח.

עיקר ההוצאה של פר"ח היא למלגות, שכר רכזים, נסיעות חונכים והוצאות מינהל אחרות. הקצבת ות"ת לפר"ח בתשס"א היתה 94,508,000 ש"ח ובתשס"ב – 108,000,000 ש"ח. בשנים תשס"א ותשס"ב הועברו בכל שנה, נוסף לסכומים שהועברו ישירות לפר"ח, סך 10.6 מיליון ש"ח למשרד

החינוך ו-6.6 מיליון ש"ח למשרד העבודה והרווחה, לתשלום מלגות פר"ח במכללות להכשרת עובדי הוראה ובמכללות להכשרה טכנולוגית.

מינהל פר"ח שוכן במכון ויצמן למדע. מכון ויצמן נותן את שירותיו למפעל זה. בראש פר"ח עומדת מועצה ציבורית, שממנה שר החינוך. יו"ר המועצה הוא נשיא מכון ויצמן למדע, פרופ' חיים הררי. המועצה בוחרת מבין חבריה את ההנהלה. יו"ר ההנהלה הוא מנכ"ל המועצה להשכלה גבוהה וות"ת בתוקף תפקידו (ראה נספח ד').

6.1.3 קרן ההלוואות לסטודנטים

קרן ההלוואות לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה הפסיקה את פעילותה בתשמי"ה עקב פרישת הבנקים ממנה, והחל מתשמי"ו קיבלה על עצמה וות"ת לממן מתקציבה את מערכת ההלוואות והמענקים לסטודנטים.

ועדת משנה של וות"ת היא ועדת ההיגוי של הקרן. הוועדה מורכבת מנציגי וות"ת, משרד החינוך ומשרד האוצר (רשימת חברי הוועדה – ראה נספח ג'). יו"ר הקרן הוא איש ציבור חבר וות"ת. הקרן אימצה לעצמה את העקרונות שקבעה "ועדת קצב", לפיהם זכאות סטודנט למענק או הלוואה נקבעת על-פי קריטריונים גאוגרפיים, סוציו-אקונומיים ואחרים. בדיקת הזכאות לסיוע נעשית דרך קבלן חיצוני המועסק ע"י המחלקה לסטודנטים של משרד החינוך. מחלקה זו אמונה על הניהול השוטף. קבלת ההלוואות והמענקים וכן ההחזרים נעשית כיום באמצעות בנק הדואר.

בהתאם להמלצות הוועדה הציבורית לקביעת גובה שכר הלימוד ומפעלי הסיוע לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה לשנים תשנ"ז-תשס"א, בראשותו של מר יעקב מלץ, בדקה הקרן אפשרות להשתמש בתקציבה לצורך סבסוד ריבית ועמלות להלוואות שתינתנה באמצעות הבנקים וממקורותיהם (תוך שמירה על תנאי ההלוואה הנוכחיים). הקרן החליטה כי בשלב זה ההלוואות והמענקים יוסיפו להינתן לפי הקריטריונים ומערכת הזכאות הקיימת, בתוספת מספר תיקונים ושיפורים, שהוכנסו בהתאם להחלטות ועדת מלץ, ביניהם החלת מערך הסיוע גם על סטודנטים ממוסדות חוץ-תקציביים. במהלך שנה"ל תשס"ב הועסק יועץ חיצוני לקרן, אשר סייע בבניית מערכת קריטריונים מעודכנת, זאת לאחר שמליאת הקרן קיבלה החלטה שיש צורך ברענון הקריטריונים וכימותם.

להלן תנאי ההלוואות, לאחר השיפורים שהוכנסו בהם במהלך השנים האחרונות:

- קיימות 3 רמות של הלוואה. גובה ההלוואה המכסימלי הועמד על כ-12,000 ש"ח והמינימלי על כ-6,000 ש"ח.
- ההלוואות ניתנות ללא ריבית ובהצמדה למדד המחירים לצרכן בלבד.
- סטודנט יכול לקבל מספר הלוואות במשך שנות לימודיו.
- סטודנט, אשר אושר לו מענק (בגובה כ-3,300 ש"ח) יכול להמירו להלוואה ברמה הגבוהה ביותר (בגובה 12,000 ש"ח).
- החזר ההלוואה יתפרש על-פני 36 חודשים, החל מתום שנתיים ממועד סיום שנות לימודיו התקניות של הסטודנט.

בשנה"ל תשס"א שונתה תוכנית הסיוע הרגילה באופן חד-פעמי בשל הסכם שנחתם בין שר החינוך דאז והתאחדות הסטודנטים, לפיו תלמידי התואר הראשון קיבלו רק מענקים (בשתי רמות – 3,300 ש"ח ו-2,000 ש"ח). בעקבות כך ניכרת עלייה משמעותית במספר מקבלי המענקים בשנה זו לעומת ירידה חדה במספר מקבלי ההלוואות (אשר הופנו לתלמידי התואר השני בלבד).

בתשס"א נמצאו 24,570 סטודנטים זכאים למענק או הלוואה במסגרת הקרן (לעומת 17,689 זכאים בתש"ס), לפי ההתפלגות הבאה: 24,205 סטודנטים הזכאים למענק, מהם 2,052 במסגרת תוכנית העידוד למדעי הטבע והטכנולוגיה. בנוסף נמצאו 365 סטודנטים הזכאים להלוואה. בפועל מימשו את זכאותם לקבלת סיוע 23,656 סטודנטים בלבד.

בתשס"ב חזרה תוכנית הסיוע למתכונתה המקורית. בשנה זו נמצא 21,124 סטודנטים זכאים למענק או הלוואה במסגרת הקרן, לפי ההתפלגות הבאה: 16,280 סטודנטים הזכאים למענק, מהם 1,817 במסגרת תוכנית העידוד למדעי הטבע והטכנולוגיה. בנוסף, 4,844 סטודנטים הזכאים להלוואה. בפועל מימשו את זכאותם לקבלת סיוע 15,826 סטודנטים בלבד (כ-75% בלבד מקרב הזכאים).

6.1.4 מלגות לסטודנטים באוניברסיטאות

האוניברסיטאות מעניקות מלגות לסטודנטים, במסגרת לימודיהם לתואר ראשון, שני ושלישי. המלגות השונות מוענקות בעיקר על בסיס שני מדדים: מצב כלכלי ומצוינות. בקריטריונים להענקת מלגות לתואר שני ושלישי תופסים הישגי הסטודנט מקום מרכזי. המלגות המוענקות הן מלגות סיוע, מלגות מחיה, מלגות עידוד ופרסי הצטיינות, והן מוענקות הן מתקציבי האוניברסיטאות וכן מקרנות חוץ ומתרומות שיועדו לכך.

6.1.5 תמיכה לסטודנטים ביישובי קו העימות

לאחר מבצע "ענבי זעם" החליטה הממשלה לתמוך בסטודנטים הלומדים ביישובי קו העימות. על-פי החלטת הממשלה הקציבה ות"ת במשך מספר שנים, כולל בתשס"א ובתשס"ב, סך 1.2 מיליון ש"ח בשנה לסטודנטים הלומדים במכללת תל-חי.

6.1.6 הלוואות לסטודנטים הלומדים בירושלים

תוכנית ההלוואות המיוחדת לעידוד סטודנטים ללימודים בירושלים במקצועות הטבע והטכנולוגיה ובתארים מתקדמים החלה בשנה"ל תשס"א במסגרת החלטת הממשלה לחיזוק מעמדה של ירושלים. במסגרת זו קיבלו סטודנטים הלוואות עומדות בגובה שכר הלימוד, כך שמחצית מההלוואה תוכל להפוך למענק אם הסטודנט יסיים את לימודיו בזמן התקני (עם אפשרות לשנה אחת גרירה), והמחצית השנייה תוכל להפוך למענק אם הסטודנט נשאר לעבוד בירושלים לאחר סיום התואר במשך תקופה מוגדרת, או לחלופין – ללמוד בירושלים לתואר מתקדם. במסגרת תוכנית זו הקציבה ות"ת למוסדות בתשס"א 6,430,000 ש"ח ובתשס"ב – 9,200,000 ש"ח.

6.2 מכינות קדם-אקדמיות

המכינות הקדם-אקדמיות פועלות במסגרת המוסדות להשכלה גבוהה ב-3 מסגרות: מכינות קדם-אקדמיות ליד האוניברסיטאות ומטעמן, מכינות קדם-פדגוגיות ליד מכללות לחינוך ומכללות להשלמת לימודים תיכוניים ליד מכללות.

סה"כ פעלו בתשס"א ובתשס"ב 44 מכינות קדם-אקדמיות. בשנת תשמ"ח למדו במכינות 4,811 תלמידים ובתשס"ב 12,927 תלמידים (גידול של כ-168%).

התלמידים במכינות נמנים עם שני סוגי אוכלוסייה: אוכלוסייה המוגדרת על-פי קריטריונים סוציו-אקונומיים כ"ראויה לסיוע" ואוכלוסייה אחרת הזקוקה לרענון והשלמת הלימודים. התלמידים שאינם מוגדרים "ראויים לסיוע", המהווים 28% מתלמידי המכינות במוסדות בתשס"ב, חייבים בתשלום שכר-לימוד.

האגודה לקידום החינוך שליד משרד החינוך אחראית לפעילות השוטפת של המכינות, והיא עומדת בקשר עם ות"ת, עם משרד החינוך ועם משרד הביטחון. ות"ת מקציבה מימון מלא לכיסוי הוצאות התלמידים הראויים לסיוע במכינות הקדם-אקדמיות באוניברסיטאות והשלמת מימון לתלמידים הראויים לסיוע במכללות האקדמיות שבתקצוב ות"ת (שם מגיע רוב המימון מהקרן לחיילים משוחררים במשרד הביטחון). משרד החינוך, באמצעות האגודה לקידום החינוך ומשרד הביטחון, מממנים בנוסף מלגות קיום לזכאים לכך בכל המכינות, כולל אוניברסיטאות. הקצבת ות"ת למכינות בשנת תשס"א הייתה 37,793,000 ש"ח ובתשס"ב – 41,430,000 ש"ח.

לוח 6.2

מספר התלמידים במכינות הקדם-אקדמיות (תש"ס – תשס"ב)

סה"כ תלמידים	מתוכם "ראויים-לסיוע"		
סה"כ – תש"ס	10,881	8,206	75%
א. ליד האוניברסיטאות	2,823	1,703	60%
ב. ליד מכללות	5,745	4,653	81%
ג. ליד מכללות להכשרת מורים	2,313	1,850	80%
סה"כ – תשס"א	11,439	8,632	75%
א. ליד האוניברסיטאות	2,877	1,722	60%
ב. ליד מכללות	6,378	5,160	81%
ג. ליד מכללות להכשרת מורים	2,184	1,750	80%
סה"כ – תשס"ב	12,927	9,320	72%
א. ליד האוניברסיטאות	3,294	1,679	51%
ב. ליד מכללות	6,802	5,345	79%
ג. ליד מכללות להכשרת מורים	2,831	2,296	81%

המקור: האגודה לקידום החינוך.

לוח 6.3
תלמידים במכינות קדם-אקדמיות, לפי תכונות שונות
(תשמ"ט-תשס"ב)

תש"ס 1999/2000	תשנ"ט 1998/99	תשנ"ח 1997/98	תשנ"ז 1996/97	תשנ"ו 1995/96	תשנ"ד 1993/94	תשנ"ב 1991/92	תשמ"ט 1988/89	תשס"ב 2001/2
10,881	10,682	10,893	10,806	10,148	7,807	7,669	5,024	12,927
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
49.0	49.6	47.6	45.7	45.7	48.7	45.2	53.2	49.0
51.0	50.4	52.4	54.3	54.3	51.3	54.8	46.8	51.0
25.5	28.4	28.1	29.0	28.5	36.4	32.1	44.6	25.5
52.6	49.9	50.4	50.1	51.4	45.7	50.6	41.5	52.6
21.9	21.7	21.5	20.8	20.1	17.9	17.3	13.9	21.9
12.6	13.2	14.3	17.3	18.2	3.2	5.0	5.7	12.6
37.8	41.9	45.4	45.6	47.2	41.6	44.6	39.8	37.8
30.8	31.7	29.4	26.2	24.5	40.5	35.6	40.1	30.8
18.6	13.2	10.9	10.9	10.1	14.7	14.8	14.4	18.6
35.1	31.2	29.4	29.1	29.3	25.9	20.8	22.9	35.1
38.5	45.0	47.3	48.4	47.7	48.9	53.1	53.8	38.5
26.2	23.8	23.3	22.5	23.0	25.2	26.1	23.3	26.2
7.6	8.0	7.9	8.6	8.8	7.1	7.4	14.0	7.6
92.4	92.0	92.1	91.4	91.2	92.9	92.6	85.4	92.4
23.7	25.4	23.3	22.7	25.8	34.2	29.1	27.8	23.7
56.5	55.0	55.4	54.7	53.9	48.5	36.6	39.7	56.5
19.7	19.6	21.3	22.6	20.3	17.3	34.3	32.5	19.7

המקור: האגודה לקידום החינוך והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

* מוצא "ישראלי" – הנתונים כוללים לא-יהודים.

6.3 הרחבת הנגישות להשכלה גבוהה בדרום

תוכנית זו היא תוכנית ניסויית לבחינת פעילות הרחבת הנגישות להשכלה גבוהה בדרום. מטרת התוכנית היא להגדיל את מספר הלומדים במערכת ההשכלה הגבוהה מבין תושבי עיירות הפיתוח בדרום. כתשתית ארגונית לפעילות זו הוקם ביישובים, באמצעות "מדערום" (מפעל של משרד החינוך וקרן סאקט"א-רש"י) מרכז מידע ותמיכה, המעמיד מידע מעודכן על ההשכלה הגבוהה לרשות הצעירים ביישוב, ושומר איתם על קשר בעיקר בתקופה האחרונה שלפני שחרורם מן השירות הצבאי. כל זאת כדי להבטיח כי האופציה של לימודים אקדמיים, אם ישירות ואם דרך מכינות קדם-אקדמיות, תעמוד בפניהם בצורה הבהירה ביותר. במסגרת פעילות זו ניתן למועמדים גם סיוע כספי בדמי רישום וסיוע במבחן הפסיכומטרי. במקביל, נעשו ביקורים יזומים במוסדות להשכלה גבוהה, שמטרתם חשיפת בתי ספר תיכוניים להשכלה גבוהה.

הסכום אשר הועבר למטרה זו בתשס"א עמד על 760,000 ש"ח ובתשס"ב – 690,000 ש"ח.

6.4 תלמידי חו"ל

ועדת ההיגוי לתלמידי חו"ל (רשימת חבריה ראה בנספח ד') משותפת לאוניברסיטאות ולסוכנות היהודית, ובראשה חבר ות"ת. התקציב שלרשות ועדה זו מקורו בסוכנות היהודית.

תפקידי הוועדה:

- א. קביעת מדיניות להפעלת תוכניות שמטרתן להגדיל את מספר התלמידים היהודים מחו"ל (בעיקר מאמריקה ומערב אירופה), במוסדות להשכלה גבוהה בישראל;
- ב. הקצאת התקציב לפעילויות המכוונות למטרה זו.

הפעילויות כוללות:

- **הענקת מלגות לסטודנטים:** המלגות מוענקות לתלמידים בתוכניות לתואר ראשון, בתוכניות מיוחדות ולתלמידים לתארים מתקדמים – לפי הצטיינות אקדמית.
- **גיוס תלמידים בחו"ל:** הוועדה מעודדת גיוס תלמידי חו"ל למוסדות להשכלה גבוהה בארץ. פעילות זו מתמקדת בארה"ב, באירופה ובאמריקה הלטינית. לא נכללים במסגרת זו סטודנטים עולים מברית המועצות.
- **פיתוח אקדמי במוסדות להשכלה גבוהה:** תמיכה בהרחבת מבחר הקורסים המוצעים לתלמידי חו"ל, כדי להתאים את הקורסים לצרכי התלמידים הבאים מחו"ל. תמיכה זו היא לתקופה של שנתיים לחטיבת קורסים חדשים.
- **פעולות חברה ותרבות:** הוועדה תומכת בארגון סמינרים וערבי עיון למנהיגות בקהילה ובקמפוס.

בתש"ס למדו במוסדות להשכלה גבוהה 2,543 סטודנטים מחו"ל. 1,999 סטודנטים למדו בתוכניות החד-שנתיות (לתואר ראשון ולתארים מתקדמים). בתוכנית הלימודים לתואר ראשון ולתארים המתקדמים למדו 412 סטודנטים. בנוסף למדו 132 סטודנטים לימודי רפואה בשפה האנגלית. עקב האינתיפאדה ירד מספר הסטודנטים מחו"ל בתשס"א ל-1,990 ובתשס"ב ל-1,509. בתוכניות החד-שנתיות (לתואר ראשון ולתארים מתקדמים) למדו בתשס"א 1,452 ובתשס"ב 1,057 סטודנטים. בתוכנית הלימודים לתואר ראשון ולתארים המתקדמים למדו בתשס"א 433 ובתשס"ב 347 סטודנטים. בנוסף למדו בתשס"א ובתשס"ב 105 סטודנטים לימודי רפואה בשפה האנגלית.

תקציב ועדת ההיגוי לתלמידי חו"ל לשנת 2002 היה 250,000 דולר, שהוקצבו על ידי הסוכנות היהודית.

לוח 6.4

סטודנטים תיירים מחו"ל מאז היווסדה של הוועדה לתלמידי חו"ל

שנת לימודים	חד-שנתי תואר ראשון	חד-שנתי תואר שני ושלישי ¹	תואר ראשון ומכינה ²	תואר שני	תואר שלישי	רפואה ³	סך הכל
1982/1983	989					—	989
1983/1984	1,201					—	1,201
1984/1985	1,159			55	15	—	1,229
1985/1986	1,280			110	30	—	1,420
1986/1987	1,580			144	55	—	1,779
1987/1988	1,776			133	63	—	1,972
1988/1989	1,837			118	71	—	2,026
1989/1990	1,901			169	64	—	2,134
1990/1991	1,521			96	74	—	1,691
1991/1992	2,178			92	50	—	2,320
1992/1993	2,320			90	21	—	2,501
1993/1994	1,854		471	87	23	—	2,525
1994/1995	1,971		308	176	23	98	2,576
1995/1996	2,023		335	155	24	71	2,608
1996/1997	1,542	277	258	154	73	104	2,408
1997/1998	1,464	387	258	220	94	94	2,517
1998/1999	1,357	480	204	284	63	127	2,515
1999/2000	1,444	555	207	158	47	132	2,543
2000/2001	1,081	371	186	215	32	105	1,990
2001/2002	678	379	137	147	63	105	1,509

המקור: הוועדה לתלמידי חו"ל.

1. ב-1997 הופרדה קטגוריית חד-שנתי תואר ראשון מתארים מתקדמים.
2. בין השנים 1983—1993 נכללו תלמידים שלמדו לתואר ראשון ולמכינה בקטגוריה של חד-שנתי.
3. בין השנים 1983—1994 נכללו תלמידים שלמדו בשנה הראשונה לרפואה בקטגוריה של חד-שנתי.

לוח 6.5
סטודנטים תיירים מחו"ל, לפי תוכניות, בשנת הלימודים תשס"ב (2001/2002)

שם המוסד	ח-ד-שנתי	מכינה	שנה א' .ב.א.	שנה א' .ב.א.	שנה א' .מ.א.	שנה א' .מ.א.	שנה א' .ד"ר	תוכניות מיוחדות	רפואה לתואר באנגלית	אלקטיב לרפואה	סה"כ	ח-ד-שנתי
												מ.א.
האוניברסיטה העברית	146	16	17	—	42	72	32	28	—	9	609	247
הטכניון	13	4	—	—	—	—	—	—	12	—	48	19
אוניברסיטת תל-אביב	210	7	7	—	5	—	2	1	63	17	327	15
אוניברסיטת בר-אילן	51	3	25	—	—	18	1	35	—	—	133	—
אוניברסיטת חיפה	33	—	4	—	1	—	3	1	—	—	42	—
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב	47	—	—	—	4	—	—	3	30	4	88	—
מכון ויצמן	—	—	—	—	—	5	25	—	—	—	30	—
בצלאל	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
אקדמיה למוסיקה	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—
בי"ס גבוה לטכנולוגיה	15	—	27	—	—	—	—	—	—	—	42	—
המרכז הבינתחומי הרצליה	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	5	—
מכללה ירושלים לבנות	138	—	22	—	—	—	—	—	—	—	160	—
מכללת חמדת הדרום	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
סה"כ	678	281	30	102	5	52	95	63	105	30	1,509	678

המקור: הוועדה לתלמידי חו"ל.

6.5 הקצבה ייעודית לשיפוצים ותיקונים של מבנים ומערכות

במהלך שנה"ל תשנ"ג החליטה ות"ת להפעיל תוכנית לתמיכה בהשקעות בתחום השיפוצים במבנים ומערכות באוניברסיטאות. תחילה הוחלט על תוכנית תלת-שנתית (עד תשנ"ו) אך מתשנ"ו התוכנית מוארכת מדי שנה במסגרת הדיונים לאישור התקציב השוטף.

הצורך בתוכנית זו התעורר מאחר והנושא הוזנח במוסדות בשנות השפל התקציבי. התברר שהיקף ההשקעות במבנים קיימים במוסדות אינו עומד בקנה אחד עם דרישות חידוש הבלאי הפיסי של מבנים ומערכות, הגורמת להתדרדרות ברמת תחזוקת המבנים.

התקציב השנתי מחולק בין המוסדות עפ"י מפתח המבטא את גיל ושטח המבנים, המהווה מדד לצורך בהשקעות.

בטרם הוחל בהפעלת התוכנית, נערכה, בהשתתפות המוסדות, בדיקת היקף השקעותיהם בשיפוצים ותיקונים בשנים הקודמות. על סמך בדיקה זו נקבע לכל מוסד יעד להשקעה. כל מוסד התחייב להשקיע סכום השווה לפחות לזה שהושקע בעבר, בתוספת הקצבת ות"ת. בדרך זו מובטחת תוספת השקעה במערכת השווה לגובה הקצבת ות"ת. התוכנית מופעלת לפי אותו עיקרון משנה"ל תשנ"ד תוך התאמות לפי הצורך עפ"י המצב הכספי של המוסדות.

כמו-כן, הוחלט שבחירת הפרוייקטים לביצוע תישאר בידי המוסדות, כאשר הדיווח ייעשה עפ"י סוגי עבודות שבוצעו, ותוך פירוט רשימת העבודות, שעלותן עולה על 180,000 ש"ח.

הסכום שהועבר בפועל למוסדות על-ידי ות"ת עמד על 53,412,000 ש"ח בתשס"א, ועל 36,645,000 ש"ח בתשס"ב. בנוסף הועבר בתשס"א למוסדות סכום של 5,200,000 ש"ח ובתשס"ב סכום של 5,650,000 ש"ח, כהשתתפות בהוצאות בנושאים דחופים כגון התקנות בטיחות דחופות וטיפול חירום במבנים.

6.6 מחקרים רפואיים - הדסה ומכון פלזנשטיין

בהסכם שנחתם בין משרד האוצר, משרד הבריאות, ות"ת, האוניברסיטה העברית והסתדרות מדיצינית הדסה נקבע כי מענקי משרד הבריאות למחקרים רפואיים בבית החולים הדסה יועברו באמצעות ות"ת לאוניברסיטה העברית וממנה להדסה. התקציב הוסף לתקציב ות"ת ומתעדכן מדי שנה.

מכון פלזנשטיין הוא מכון מחקר רפואי אשר הוקם בשעתו על-ידי קופת חולים כללית. בשנת 1996 הועבר מכון פלזנשטיין מקופת חולים כללית לאוניברסיטת תל-אביב. בעת העברת המכון

נחתם הסכם לפיו מעבירה קופת חולים לאוניברסיטה מענק שנתי בסך של 2 מיליון ש"ח (במחירי יוני 1995), ואילו ות"ת מעבירה במקביל הקצבה בסך של 4.75 מיליון ש"ח (במחירי 1995). סכום הקצבת ות"ת נוסף בשעתו לבסיס תקציב ות"ת והוא מתעדכן מדי שנה.

הקצבת ות"ת בשנת תשס"א להדסה היתה 42,350,000 ש"ח, ובתשס"ב – 43,550,000 ש"ח. למכון פלזנשטיין היתה הקצבת ות"ת בשנת תשס"א 8,130,000 ש"ח, ובתשס"ב – 8,000,000 ש"ח.

6.7 קידום בתי-חולים היקפיים

במגמה להגביר את הקשר בין בתי-החולים ההיקפיים לבין בתי-הספר לרפואה, קיימה ות"ת דיונים בנושא זה עם ראשי משרד הבריאות, עם הנהלת קופ"ח, עם מנהלי בתי-חולים היקפיים ועם דיקני בתי-הספר לרפואה.

באוגוסט 1995 נחתם הסכם בין משרד הבריאות וות"ת. ההסכם קובע את מספר התקנים הקליניים להוראה בבתי-חולים ואת מסגרת התקציב של תוכנית זו. עלות התוכנית מתחלקת בין ות"ת, משרד הבריאות וקופת חולים כללית. התוכנית מממנת כ-40 משרות בבתי-ספר לרפואה של רופאים המועסקים בבתי-חולים היקפיים (26.5 בטכניון בחיפה, 12.5 באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ו-1.5 באוניברסיטה העברית).

תנאי למימון הוא הצורך של בתי-הספר לרפואה בכוחות ההוראה המצויים בבתי-החולים ההיקפיים, וכן העלאת רמת ההצטיידות של המחלקות המיועדות לשמש כמחלקות הוראה בבתי-חולים אלה. בתשס"א העבירו ות"ת, קופת חולים הכללית, ומשרד הבריאות סכום של 2,102,000 ש"ח לכיסוי עלות התוכנית (לעומת 1,845,000 ש"ח בתש"ס), ובתשס"ב – 2,213,000 ש"ח.